

Leerlijn cultuurbeschouwing

KLEUTERDOELEN :

BOEK 1 : KL A

verhaal 1: spelen	
KLA 1.1	De IIn kunnen dingen bedenken om te doen als ze zich vervelen.
KLA 1.2	De IIn kunnen verwoorden waar ze graag zitten als ze alleen willen zijn.
KLA 1.3	De IIn kunnen vertellen waar hun lievelingsplekje is, ze zich veilig voelen en tot rust komen.

verhaal 2: lachen	
KLA 2.1	De IIn kunnen de basisgevoelens: blij en verdrietig bij zichzelf herkennen.
KLA 2.2	De IIn kunnen deze bij een ander herkennen.
KLA 2.3	De IIn kunnen vertellen/tonen wat hen blij maakt.
KLA 2.4	De IIn kunnen vertellen/tonen wat hen verdrietig maakt.
KLA 2.5	De IIn kunnen vertellen/tonen wat hen kan opbeuren.
KLA 2.6	De IIn kunnen vertellen/tonen hoe ze elkaar kunnen opbeuren.

verhaal 3: kiezen	
KLA 3.1	De IIn kunnen kiezen tussen verschillende voorwerpen: kleding, voeding, speelgoed
KLA 3.2	De IIn kunnen vertellen wat belangrijk is bij de keuze in kleding, voeding, speelgoed
KLA 3.3	De IIn kunnen nadenken over hun keuze: de voor -en nadelen afwegen

BOEK 2: KL B

Verhaal 1: zingen	
KLB 1.1	De IIn kunnen verschillende soorten muziek herkennen.
KLB 1.2	De IIn kunnen genieten van verschillende soorten muziek
KLB 1.3	De IIn kunnen exploreren met verschillende materialen die geluid maken
KLB 1.4	De IIn kunnen ontdekken door te experimenteren met verschillende toonhoogtes

verhaal 2: helpen	
KLB 2.1	De IIn kunnen elkaar helpen.
KLB 2.2	De IIn kunnen hulp aanvaarden.
KLB 2.3	De IIn kunnen verwoorden/tonen wat samenwerken is
KLB 2.4	De IIn kunnen samenwerken

Verhaal 3: zoeken	
KLB 3.1	De IIn kunnen de verschillende gevoelens/emoties herkennen.
KLB 3.2	De IIn kunnen openstaan om nieuwe dingen ontdekken.
KLB 3.3	De IIn kunnen elkaar en zichzelf ontdekken.
KLB 3.4	De IIn kunnen vertellen/tonen dat iedereen anders is.
KLB 3.5	De IIn kunnen verschillende kenmerken van zichzelf en van elkaar vertellen/tonen.

Boek 1 : Geluk voor kinderen (G)

1.Doelen stellen (dromen)	
SPORO	
G 1.1	De lln. kunnen richting geven.
G 1.2	De lln. kunnen doelen stellen
G 1.3	De lln. kunnen deze doelen stap voor stap realiseren.
G 1.4	De lln kunnen onderscheid kunne maken tussen dromen, wensen, fantasieën en realiteit.
G 1.5	De lln kunnen een droombeeld via woord, beeld, spel, muziek,... naar voor brengen.
G 1.6	De lln kunnen openstaan voor niet eigen gedachten.

2.Relaties aangaan (jezelf verbinden met andere mensen) KAKETOE	
G 2.1	De lln. kunnen zichzelf verbinden met anderen.
G 2.2	De lln. kunnen geluk definiëren.
G 2.3	De lln. kunnen inzien dat je samen meer kan.

3.Openheid en zingeving (openstaan en op zoek gaan naar een groter geheel) ALBA	
G 3.1	De lln. kunnen altijd een uitweg vinden.
G 3.2	De lln. kunnen aangeven wanneer er iets moeilijk is.
G 3.3	De lln. kunnen hun gevoelens leren uiten.
G 3.	De lln. kunnen de sprong wagen, zichzelf durven overgeven aan iets wat ze misschien nog niet kennen.

4.Opmerken en waarderen (de wereld om ons heen zien en appreciëren). KAGOE	
G 4.1	De lln. kunnen door de kwaliteiten van anderen te zien dit proberen toe te passen zichzelf.
G 4.2	De lln. kunnen inzicht krijgen in anderen.
G 4.3	De lln. kunnen leren appreciëren wat ze rondom zichzelf zien.

5.Mezelf zijn (jezelf aanvaarden en je goed in je vel voelen. DIPPER	
G 5.1	De lln. kunnen inzicht krijgen en zichzelf aanvaarden.
G 5.2	De lln. kunnen blij zijn met wie en hoe ze zijn.
G 5.3	De lln. kunnen openstaan voor de meningen van anderen zonder hun eigenheid te veranderen.

6.Geven (delen en iets doen voor andere mensen.) HOKKO	
G 6.1	De lln. kunnen iets geven (materialistisch of cadeau,...)
G 6.2	De lln. kunnen iets van zichzelf geven (raad, advies, hulp, tijd,...)
G 6.3	De lln. kunnen iets doen voor een ander.
G 6.4	De lln. kunnen inzien dat je door te geven een sterke band met mensen kan opbouwen.

7.Emoties (je gevoelens uiten en een positieve houding aannemen.) MINGO	
G 7.1	De lln. kunnen de emoties blij, bang, boos en verdrietig leren herkennen bij zichzelf.
G 7.2	De lln. kunnen inzicht verwerven in hoe ze emoties bij anderen kunnen herkennen.
G 7.3	De lln. kunnen inzien wat goed gaat en proberen dit te vatten.
G 7.4	De lln. kunnen emoties in iets positiefs omzetten voor zichzelf.

8.Lichaam gezond NANDOE	
G 8.1	De lln. kunnen goed voor hun lichaam zorgen.
G 8.2	De lln. kunnen bewegen.
G 8.3	De lln. kunnen gezond eten.
G 8.4	De lln. kunnen hun vrije tijd gezond invullen.

9.Uitproberen KEA	
G 9.1	De lln. kunnen nieuwsgierig blijven.
G 9.2	De lln. kunnen leergierig blijven.
G 9.3	De lln. kunnen groeien (uw kwaliteiten ontplooiën)
G 9.4	De lln. kunnen bijleren.

10.Kracht BRANTA	
G 10.1	De lln. kunnen moedig zijn.
G 10.2	De lln. kunnen veerkracht ontwikkelen.
G 10.3	De lln. kunnen doorzetten en niet opgeven.

Boek 2 :Vriendschap (V)

1. Vrienden moedigen elkaar aan SAXI	
V 1.1	De lln. kunnen benoemen wat talenten zijn.
V 1.2	De lln. kunnen ontdekken bij zichzelf waar ze goed in zijn. (experimenteren, uitzoeken)
V 1.3	De lln. kunnen talenten benoemen bij elkaar en bij zichzelf.
V 1.4	De lln. kunnen complimenten geven aan elkaar.
V 1.5	De lln. kunnen complimenten aanvaarden.
V 1.6	De lln. kunnen in zichzelf geloven: 'ik kan het wel'.
V 1.7	De lln. kunnen ervaren dat samen leuker is dan alleen.

2.Vrienden zijn vriendelijk. PARUS	
V 2.1	De lln. kunnen benoemen wat een goede vriend is.
V 2.2	De lln. kunnen inzicht krijgen in hun eigen eigenschappen als vriend.
V 2.3	De lln. kunnen inzicht krijgen in wat hen zou kunnen helpen om vriendschap te sluiten.
V 2.4	De lln. kunnen het onderscheid maken tussen goede en foute vrienden.
V 2.5	De lln. kunnen omgaan met goede en foute vrienden.

3: vrienden werken samen. KING	
V 3.1	De lln. kunnen onderscheid leren maken tussen samen spelen en samen werken.
V 3.2	De lln. kunnen onderscheid leren maken tussen klasgenoot en vriend.
V 3.3	De lln. kunnen inschatten wat ze nodig hebben om goed samen te kunnen werken.
V 3.4	De lln. kunnen inzicht krijgen in hun manier van samenwerken.
V 3.5	De lln. kunnen inzicht krijgen in hun rol binnen het samenwerken. (leider, volger, tijdsbewaker, bemiddelaar,...)

4: Vrienden helpen elkaar. PLUVIA	
V 4.1	De lln. kunnen inschatten of anderen hulp nodig hebben.
V 4.2	De lln. kunnen hulp vragen aan een ander.
V 4.3	De lln. kunnen hulp aanbieden. (verlenen diensten of materiaal)
V 4.4	De lln. kunnen hulp aanvaarden/weigeren.
V 4.5	De lln. kunnen omgaan met het weigeren van hulp.

5: Vrienden maken nieuwe vrienden. DUDELJO	
V 5.1	De lln. kunnen aanvaarden dat je niet met iedereen vriend moet zijn. (wel klasgenoot, niet vriend)
V 5.2	De lln. kunnen verschillen zien tussen mensen.
V 5.3	De lln. kunnen aanvaarden dat er verschillen zijn tussen mensen en zien hiervan de pluspunten vb: verruimen van interesse in andere culturen.
V 5.4	De lln. kunnen aangeven wat racisme is.
V 5.5	De lln. kunnen aanvoelen hoe ze best reageren op racisme.

6: Vrienden doen leuke dingen samen. PODI	
V 6.1	De lln kunnen goed samenspelen onder begeleiding, onder toezicht op afstand of alleen.
V 6.2	De lln kunnen samen keuzes maken.
V 6.3	De lln kunnen omgaan met winnen en verliezen, ook al is dat van een vriend.
V 6.4	De lln kunnen samen plezier maken.
V 6.5	De lln kunnen het onderscheid maken tussen lachen en uitlachen, lachen met of lachen om.
V 6.6	De lln kunnen omgaan met valsspelen of het ombuigen van de regels.

7: vrienden voelen zich veilig bij elkaar. TURELUUR	
V 7.1	De lln kunnen de nevengevoelens herkennen.
V 7.2	De lln kunnen omgaan met eigen negatieve gevoelens.
V 7.3	De lln kunnen de gevoelens herkennen bij anderen.
V 7.4	De lln kunnen elkaar helpen in het omgaan met negatieve gevoelens.

8: vrienden zijn graag samen. GIRA	
V 8.1	De lln kunnen tijd alleen spenderen zonder daardoor vrienden te verliezen.
V 8.2	De lln kunnen verwoorden in hoeverre ze nood hebben aan alleen zijn en hoe ze dat invullen.
V 8.3	De lln kunnen verschillende vriendengroepen hebben die naast elkaar staan.
V 8.4	De lln kunnen samen aan iets groots bouwen (sterker samen dan alleen)

9: vrienden zijn open voor elkaar. TAKKA	
V 9.1	De IIn kunnen eigen gewoonten en andere uit verschillende culturen met elkaar vergelijken.
V 9.2	De IIn kunnen open staan voor de verschillende aspecten uit andere culturen: voeding, woning, kleding, onderwijs...

10: vrienden vullen elkaar aan. YING EN YANG	
V 10.1	De IIn kunnen verwoorden wat empathie is.
V 10.2	De IIn kunnen verwoorden wat empathisch luisteren is.
V 10.3	De IIn kunnen kritisch kijken naar hun eigen empathisch luisteren.
V 10.4	De IIn kunnen verwoorden waarom empathisch luisteren belangrijk is in een vriendschap.

Boek 3 : Geluk voor kinderen, feest. (F)

1. Ontdek waar je goed in bent. TROCHI	
F 1.1	De IIn kunnen talenten ontdekken bij zichzelf en bij anderen.
F 1.2	De IIn kunnen mogelijkheden zien en gebruiken voor zichzelf en voor anderen.
F 1.3	De IIn kunnen hun talent/kracht inzetten om hun doel te bereiken.

2. Wees niet bang. TURDUS	
F 2.1	De IIn kunnen voorzichtig het onbekende ontdekken zonder bang te zijn.
F 2.2	De IIn kunnen dingen ontdekken omdat ze er voor open staan.
F 2.3	De IIn kunnen kleine stapjes zetten in een proces en wachten op een resultaat.

3. Weet wat je wil. STRIGI	
F 3.1	De IIn kunnen verwoorden dat je niet alles kan doen of bereiken wat je wil.
F 3.2	De IIn kunnen kiezen.
F 3.3	De IIn kunnen focussen op wat je echt wil.
F 3.4	De IIn kunnen sneller op hun doel afgaan als ze weten wat ze willen.
F 3.5	De IIn kunnen wachten tot het goede moment aanbreekt.

4. Kies een goede bril. SITTA	
F 4.1	De IIn kunnen omdenken, het goede leren zien en situaties positief leren omdenken.
F 4.2	De IIn kunnen op een positieve manier naar de dingen kijken die ze niet kunnen veranderen.
F 4.3	De IIn kunnen helpende gedachten oproepen en gebruiken.

5.Maak plannen. GARU	
F 5.1	De IIn kunnen eerst nadenken voor ze handelen. (niet impulsief handelen)
F 5.2	De IIn kunnen zich bewust zijn van wat hen kan beïnvloeden bij het maken van een plan.
F 5.3	De IIn kunnen rustig zijn wanneer ze iets gaat plannen.
F 5.4	De IIn kunnen hard werken om hun plan te laten slagen.
F 5.5	De IIn kunnen geduldig zijn in het verwachten van resultaat.

6.Werk samen. PELLA	
F 6.1	De IIn kunnen samenwerken met anderen en dit als leuk ervaren.
F 6.2	De IIn kunnen samenwerken en ervaren dat dit meer resultaat oplevert.
F 6.3	De IIn kunnen zorgen voor anderen.
F 6.4	De IIn kunnen kijken of iedereen krijgt wat ze nodig hebben.
F 6.5	De IIn kunnen de link leggen tussen goed voor elkaar zorgen en allemaal gelukkiger zijn.
F 6.6	De IIn kunnen vaardigheden van leren leren gebruiken om beter samen te werken.

7.Moedig anderen aan. LUSI	
F 7.1	De IIn weten dat iedereen wel eens ongelukkig is en dat dat mag.
F 7.2	De IIn kunnen anderen die ongelukkig zijn helpen.
F 7.3	De IIn kunnen anderen al helpen door kleine dingetjes.

8.Houd vol. PERNI	
F 8.1	De IIn kunnen verwoorden dat niets vanzelf komt.
F 8.2	De IIn kunnen iets bereiken door iets vol te houden.
F 8.3	De IIn kunnen verwoorden dat de volhouder wint.

9.Maak je dromen waar. TROGLO	
F 9.1	De IIn kunnen genieten om van iets te dromen.
F 9.2	De IIn kunnen groot dromen.
F 9.3	De IIn kunnen in actie komen.
F 9.4	De IIn kunnen doorzetten als het niet lukt.
F 9.5	De IIn kunnen leren uit wat goed of fout liep.
F 9.6	De IIn kunnen trots zijn op wat ze bereikt hebben.

10.Maak anderen gelukkig. KIKO	
F 10.1	De IIn kunnen gelukkig willen zijn.
F 10.2	De IIn kunnen zich inzetten om anderen gelukkig te maken.
F 10.3	De IIn kunnen gelukkig zijn door goede dingen te doen.
F 10.4	De IIn kunnen gelukkig zijn door te geven aan anderen.